

Rakentamista koskevat asetukset uudistettiin vuoteen 2018 mennessä 2013 voimaan tulleen maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen (958/2012) mukaisesti.

Rakentamismääräyskokoelman:

- A-osat korvattiin asetuksilla 1.6.2015,
- B-osat korvattiin asetuksilla 1.9.2014 sekä
- C-G-osat korvattiin asetuksilla 1.1.2018.

Ne korvautuivat MRL:n 117 §:n mukaisilla otsikoilla

MRL 117 d § ([21.12.2012/958](#))

Käyttöturvallisuus

Rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava siitä, että rakennus sen käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla suunnitellaan ja rakennetaan siten, että sen käyttö ja huolto on turvallista. Rakennuksesta eikä sen ulkotiloista ja kulkuväylistä saa aiheutua sellaista tapaturman, onnettomuuden tai vahingon uhkaa, jota ei voida pitää hyväksyttävänä.

Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa uuden rakennuksen rakentamista, rakennuksen korjaus- ja muutostyötä sekä rakennuksen käyttötarkoituksen muutosta varten tarvittavia tarkempia säännöksiä rakennukselta edellytettävästä käyttöturvallisuudesta.

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN ASETUS RAKENNUKSEN KÄYTTÖTURVALLISUUDESTA

1 § Soveltamisala

- koskee **uutta rakennusta, rakennuksen laajennusta** ja rakennuksen **kerrosalaa lisäävää tilaa** sekä **rakennuspaikan välitöntä ympäristöä**
- **korjaus- ja muutostöissä** tätä asetusta **sovelletaan, jos** alkuperäinen ratkaisu **on turvallisuuden ja terveellisyyden kannalta haitallinen**
- asetusta **sovelletaan rakennuksen kt-muutokseen, jos** rakennuksen tai sen osan käyttötarkoitus **muuttuu riskillisemmäksi**

Perustelumuistio;

- muutoin korjaustyöt voitaisiin tehdä noudattaen rakennuksen aikaisemmin hyväksytyjä ratkaisuja
- riskillisyyden arvioinnissa otetaan huomioon käyttäjäjoukon ominaisuudet, kuten esim. lapsien osuus ja tilan avoimuus erilaisille käyttäjille

2 § Rakennuksen käyttöturvallisuus

- **pääsuunnittelijan, rakennussuunnittelijan ja erityissuunnittelijan** on tehtävänsä mukaisesti huolehdittava rakennuksen **suunnittelusta** siten, että rakennus täyttää käyttöturvallisuudelle asetetut vaatimukset

PUTOAMISEN JA HARHAAN ASTUMISEN ESTÄMINEN

3 § Porras

- poistumisalueen **sisäisen portaan** vähimmäisleveys on oltava vähintään **0,85 m**
- kerrostasojen välisen portaan **tulee olla katettu**
- asuinkerrostaloissa, **jossa ei ole hissiä**, kerrostasojen välisen portaan **on lisäksi saatava luonnonvaloa** ja siinä on **oltava vähintään yksi välitasanne**

Perustelumuistio:

- jalkalistat ja käsijohteet saavat tulla tämän sisäpuolelle
- hissin tarve määritellään valtioneuvoston asetuksessa rakennuksen esteettömyydestä

4 § Sisäportaiden mitoitus

- mitat ovat **velvoittavia** (aiemmin RakMk F2:ssa suurin osa oli ohjeellisena)
- portaan **nousut (enintään) / etenemät (vähintään)**;
 - hallinto-, palvelu- ja liiketiloja sisältävien rakennusten auloissa ja muissa sisätiloissa sekä kokoontumistiloissa (**160 mm / 300 mm**)
 - asuinhuoneiston ja majoitustilan sisäinen porras (**190 mm / 250 mm**)
 - muiden varsinaisten käyttötilojen sisäportaot (**180 mm / 270 mm**)
- yksinomaan varatienä käytettävät ja asunnoissa tai majoitustilassa **muihin kuin asumista palvelevat välttämättömät tilat** (**220 mm / 220 mm**)
 - uloskäytävän porras (**180 mm / 270 mm**)
 - uloskäytävässä, jota ei samalla käytetä rakennuksen tavanomaiseen sisäiseen liikenteeseen, nousu voi olla (**200 mm**)

Perustelumuistio:

- **muut kuin asumista palvelevat välttämättömät tilat** olisivat ullakolla tai parvella, jotka eivät täyttäisi kerroksen tunnusmerkkejä, tai kellarissa

5 § Ulkoportaiden mitoitus

- katetut tai lämmitetyt ulkoportaat, nousu enintään **160 mm** / etenemä vähintään **300 mm**
- kattamattomat ja lämmittämättömät (**130 mm** / **390 mm**)

6 § Tasanne

- portaan ja tasanteen sivureunat on varustettava **korotuksella**, joka estää luistamisen reunan yli, **jos** tason ja kaiteen tai seinän välisestä raosta mahtuu leveydeltään **yli 50 mm kokoinen kuutio**
- portaan **tasanteelle aukeavan oven etäisyyden** luiskan tai porrassyöksyn yläreunasta on syöksyn **sivuseinällä** oltava **vähintään 400 mm, päätyseinällä 1500 mm**
- uloskäytävän **kulkureitillä olevan oven eteen ja taakse on varattava vähintään 800 mm** pituinen **tasanne**

7 § Kaide

- rakennuksessa tai sen lähiympäristössä **on oltava kaide**, kun putoamiskorkeus **ylittää 0,5 m**
- **suojakaidetta** on käytettävä **yli 0,7 m** tasoeroissa kohteissa, joihin lapsilla on pääsy

Perustelumuistio:

- **suojaavan osan** korkeus ulotuttava **vähintään 0,7 m korkeudelle** tasanteen tai askelman pinnasta eikä siinä saa olla vaakasuoria rakenteita ja kuvioita, jotka tekevät kiipeilyn mahdolliseksi

- **kaiteen sijaan** voidaan käyttää **muuta järjestelyä**, jolla putoaminen voidaan estää tai saavuttaa muuten vaadittava turvallisuustaso, **kun korkeusero on enintään 1 m**
- kaiteen kokonaiskorkeus **on vähintään 1 m**, kun putoamiskorkeus on **enintään 6 m**. Tätä korkeammalla kaiteen kokonaiskorkeuden on oltava **1,2 m**
- **enintään yhtä asuntoa palvelevalla parvekkeella riittää yhden metrin** korkuinen kaide putoamiskorkeudesta riippumatta
- **asunnon sisätiloissa** kaiteen korkeus voi kuitenkin olla vähintään **0,9 m**, kun putoamiskorkeus **on alle kolme metriä**

Perustelumuistio:

- muuna järjestelynä esim. pehmeä, luiskattu istutusalue tasoeron alla voi täyttää vaatimukset

8 § Kaiteen ja portaan rakenne

- jos kaiteen suojaavassa osassa on **ainoastaan pystyrakenteita**, sen **aukoista** saa mahtua läpi särmältään **enintään 100 mm kuutio** (**RakMk F2 mukainen 110 mm on poistettu**)
- **muunlaisen suojaavan** osan aukoista saa mahtua läpi särmältään **enintään 30 mm** mittainen kuutio
- kuitenkin suojaavan osan **vaakasuora rako ei saa olla 10 mm korkeampi**
- kaiteen yläreunan ja suojaavan osan **välistä** saa mahtua läpi särmältään enintään **200 mm** mittainen kuutio
- kaiteen suojaavan osan alareunan ja tasanteen tai askelman yläpinnan tai reunan välistä saa mahtua läpi särmältään enintään 50 mm mittainen kuutio (**RakMk F2 mukainen 60 mm on poistettu**)
- **porrasaskelmien välistä** saa mahtua **enintään 100 mm** mittainen kuutio

9 § Käsijohde

- portaassa ja luiskassa on oltava käsijohde **koko pituudella ja molemmilla puolilla syöksyä**
 - **tarvittaessa oltava** kaksi käsijohdetta päällekkäin lasten ja pyörätuolilla liikkuvien huomioimiseksi
 - **käsijohteen pään** on ulotuttava syöksyn alkamis- ja loppumiskohdan ohi sekä **jatkuttava yhtenäisenä välitasanteella**
 - käsijohteesta on saatava **tukeva ote**
-
- **julkisissa ulko- ja sisätiloissa sekä liike- ja palvelutiloissa** käsijohteen on jatkuttava **vähintään 300 mm** syöksyn alkamis- ja loppumiskohdan ohi **ja** kokoontumistilojen **yli 2,4 m** levyisissä portaissa tai luiskissa käsijohteen on sijoitettava **myös jakamaan väylä** enintään mainitun mitan levyisiin osiin

Perustelumuistio:

- **molemmin puolin** sijoittamisella on tarkoitus ottaa huomioon kulkijan kätsyys ja kulun turvallisuus erityisesti kiertävissä portaissa
- käsijohteen korkeusasema **900 mm** on yleensä aikuiselle sopiva
- tarkoitetaan käsijohteen muotoilua siten, että sormet yltävät kiertymään ainakin osittain käsijohteen ympäri. **Suora lauta ei täyttäisi tätä vaatimusta**
- seremoniallisiksi tarkoitetuissa portaissa jakoa ei tarvita, jos vastaava tasa-arvoinen kulku käsijohtein varustetussa portaassa on olemassa

RAKENNUSOSIEN JA VARUSTEIDEN TURVALLISUUS

10 § Valoisuus ja valaistus

- rakennus ja sen ympäristö on oltava käytön ja huollon turvallisuuden mahdollistavalla tavalla valaistu
- kulkureitillä olevat luiskat, askelmat, kynnykset ja tasoerot on osoitettava selvästi valaistuksen ja pintojen tummuuserojen tai huomiomerkintöjen avulla

11 § Lasirakenteet

- lasin rikkoutuminen ei saa aiheuttaa putoamisvaaraa eikä sirpaleiden putoaminen alle jäävän haavoittumisvaaraa
- lasirakenteen kiinnikkeineen on kestävä siihen kohdistuva kuormitus, jollei rakennetta ole suojattu kiinteällä törmäyesteellä
- ikkunat, lasiseinät ja -ovet, joihin on vaara törmätä, on merkittävä siten, että ne havaitaan helposti. Näiden lasitukset on tehtävä turvalasista (ei sallita enää 6 mm tasolasia)

12 § Lattiapinnat

13 § Ovet ja portit

14 § Kulkukorkeus

- **huonetilan kulkuväylän** vähimmäiskorkeus on **2,1 m**. oviaukon kohdalla korkeus voi olla välttämättömien karmien ja kynnysten verran pienempi
- **muu, kuin uloskäytävä ja siihen johtava porras, sekä asunnon sisäisen portaan** kulkukorkeus voi olla **1,95 m**

15 § Turvavarusteet

- rakennus on varustettava tarkoituksenmukaisilla turvaratkaisuilla ja –varusteilla
- asunnoissa ja muissa lasten käyttämissä tiloissa **ikkunoihin** ja muihin aukkoihin, **joissa on putoamisvaara**, on oltava **rajoittimet**, jotka sallivat **enintään 100 mm** helppokäyttöisen avautuman. **Varatienä käytettävän ikkunan** rajoittimen on kuitenkin oltava **aikuisen helposti vapautettavissa**
- **varatieikkunan vapaan** aukon korkeus on vähintään 600 mm ja leveys 500 mm, kuitenkin niin, että näiden summa 1500 mm
- **vaakasuuntaisen luukun** aukko on oltava vähintään **600 * 600 mm**

Perustelumuistio:

- **erilaisten laitteiden ja kalusteiden avautumis- ja kaatumisesteet ja tahattoman lukkiutumisen sekä loukkuun jäämisen estävät ratkaisut olisivat tällaisia turvavarusteita**

ULKOTILOJEN TURVALLISUUS

16 § Ajoväylä ja pysäköintialue

- ajoväylä **ei saa kulkea ristiin** leikkialueelle johtavan kulkutien kanssa. Mikäli risteämistä ei voida välttää, risteyspaikat on merkittävä rakenteellisin ratkaisuin

17 § Leikki- ja oleskelualueet

- piha-alueiden jyrkät, **yli 0,7 m** tasoerot ja jyrkänteet **muiden kuin enintään kaksiasuntoisten** asuinrakennusten yhteisten leikki- ja oleskelualueiden läheisyydessä on osoitettava tarkoituksenmukaisin kaitein tai sopivin istutuksin tai varustettava putoamista vaimentavalla alustalla
- pihan kulkuteiden portaat ja luiskat on varustettava **tarkoituksenmukaisin kaitein ja käsijohtein**
- leikkivälineiden on oltava turvallisia ja niiden alustan rakenteen **iskua vaimentava**

18 § Kulkutien ja oleskelualueen suojaaminen

- sisäänkäynnit ja kulkuväylien kohdat, talvella käytettävät leikki- ja oleskelualueet sekä rakennusta ympäröivät katualueet ja muut yleiset alueet **on suojattava katolta putoavalta lumelta ja jäältä lumiestein katemateriaali ja katon kallistus huomioon ottaen**
- **sisäänkäynnin** on lisäksi oltava suojattu kinostumiselta **katoksella**

Perustelumuistio:

- **Ymp. min ohjeessa (Huom ! Luonnos)** on lumiesteiden asentamista suositeltu kun peltikatto on 1:8 tai jyrkempi, tiilikatto 1:4 tai jyrkempi, huopakatto 1:2 tai jyrkempi

19 § Ulkonevien rakennusosien korkeusasema

- ulkonevan rakennusosan, laitteen tai varusteen kuten parvekkeen, erkkerin, katoksen, opasteen, valaisinlaitteen tai markiisiin **alareunan korkeus vähintään 2,2 m**

KOKOONTUMISTILAN TURVALLISUUS

20 § Kokoontumistila

21 § Kokoontumistilan henkilömäärä

22 § Kokoontumistilan henkilömäärä

23 § Katsomo

- yli 0,5 m tasoerojen kohdalla on oltava tarkoitukseen soveltuva **suoja- tai avokaide tai käsijohde**
- nousevan katsomoparven **alimman penkkirivin edessä** oleva kaide voi olla **0,7 m korkea suojakaide ja putoamiselta suojaava levitys**, kun penkkirivin ja kaiteen välistä on kulku **vain kyseiselle penkkiriville**
- seisomakatsomon **seisomarivin syvyys** on oltava vähintään **0,5 m**

24 § Kulkureitti

HUOLLON TURVALLISUUS

25 § Huoltomahdollisuudet

- kaikkiin rakennuksen osiin, joissa on säännöllisesti siivottavia, nuohottavia, huollettavia tai tarkastettavia rakennusosia, varusteita taikka laitteita, **on oltava pääsy ja työskentelymahdollisuus** vaarantamatta työntekijöiden ja sivullisten turvallisuutta
- katolla sijaitseville savupiipuille, iv-laitteille ja muille säännöllistä käyntiä edellyttävillä rakennusosilla ja laitteilla on oltava turvallinen ja helppokulkuinen katkeamaton kulkutie
- **yli 1:8 kaltevilla** katolla on käytettävä kattosiltaa, lapetikasta, kattoporrasta, askeltasoja tai jalkatukia
- **yli 9 m** ja **enintään 28 m** korkeissa rakennuksissa **ullakolle ja katolle** on päästävä sekä **sisä-** että **ulkokautta**. **Yli 28 m korkeissa rakennuksissa sisäkautta**
- rakennuksessa, jonka **korkeus ylittää 9 m**, on oltava **kiinnitystarvikkeet turvaköysiä varten**. Rakennuksessa on oltava myös **riipputelineiden kiinnitystarvikkeet ja –varusteet**, jos julkisivun huoltoon ei ole suunniteltu muuta toimivaa ratkaisua

MRL 117 e § (21.12.2012/958)

Esteettömyys

Rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että rakennus ja sen piha- ja oleskelualueet suunnitellaan ja rakennetaan niiden käyttötarkoituksen, käyttäjämäärän ja kerrosluvun edellyttämällä tavalla siten, että esteettömyys ja käytettävyys otetaan huomioon erityisesti lasten, vanhusten ja vammaisten henkilöiden kannalta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa uuden rakennuksen rakentamista, rakennuksen korjaus- ja muutostyötä sekä rakennuksen käyttötarkoituksen muutosta varten tarvittavia tarkempia säännöksiä:

- 1) rakennuksen sekä sen kulkuväylien ja hygieniatilojen mitoituksesta;
- 2) tasoeroista;
- 3) kokoontumistiloista ja majoitustiloista.

VALTIONEUVOSTON ASETUS RAKENNUKSEN ESTETTÖMYYDESTÄ

1 § Soveltamisala

- asetusta sovelletaan luvanvaraiseen **uuden** hallinto-, palvelu-, toimisto-, liike-, varasto-, tuotanto ja asuinrakennuksen **rakentamiseen**
- **pientaloihin** (okt, paritalo, kaupunkipientalo ja rivitalo) sovelletaan **vain pykälä 2-4**
- varasto- ja tuotantorakennukseen **vain pykälä 2-5, 8, 10 ja 11**
- **sovelletaan myös** luvanvaraiseen hallinto-, palvelu-, toimisto-, liike-, varasto- ja tuotantorakennuksen sekä asuinkerrostalon **yleisten tilojen** korjaus- ja muutostöihin, **laajentamiseen, kerrosalaan laskettavan tilan lisäämiseen** ja rakennuksen **käyttötarkoituksen muutokseen** hallinto-, palvelu-, toimisto-, liike- tai asuinkäyttöön siltä osin **kuin esteettömyyden parantaminen on rakennuksen ominaisuudet sekä toimenpiteen laatu ja laajuus huomioon ottaen tarkoituksenmukaista**

Perustelumuistio:

- kaupunkipientalolla tarkoitetaan viereiseen asuntoon kytkettyä, yleensä kaksi- tai kolmikerroksista kaupunkimaista omakotitaloa. kaupunkipientaloissa ei ole rivitaloille tyypillisiä yhteispihoja tai -kulkuväyliä

2 § Rakennukseen johtava kulkuväylä

- rakennukseen on oltava **vähintään 1200 mm leveä** kulkuväylä **tontin rajalta sekä tilasta ja alueelta, joka palvelee rakennuksen käyttöä**. Kulkuväylän tulee olla;
 - helposti havaittava
 - pinnaltaan tasainen, kova ja
 - Luistamaton
- ulkotilassa sijaitsevan kulkuväylän kaltevuus saa olla **enintään viisi prosenttia (1:20)**
- **jos kulkuväylällä on porras**, sen yhteydessä **on oltava luiska** tai kiinteästi asennettu pyörätuolin ja pyörillä varustetun kävelytelineen käyttäjälle soveltuva henkilön nostoon tarkoitettu laite
 - **luiskan** kaltevuus saa olla enintään viisi prosenttia (1:20) ja sen on oltava helposti havaittava, suora, pinnaltaan tasainen, kova ja luistamaton, leveydeltään vähintään 900 mm ja sen reunassa vähintään 50 mm korkea suojarieha, jos luiska ei rajaudu kiinteään rakenteeseen. Luiskan ala- ja yläpäähän on oltava vähintään 1500 mm pitkä vaakasuora tasanne.
 - Jos korkeusero on enintään 1000 mm **luiskan** kaltevuus saa olla enintään kahdeksan prosenttia (1:12,5). Tällöin yhtäjaksoisen luiskan korkeusero saa olla enintään 500 mm, jonka jälkeen kulkuväylällä on oltava vähintään 2000 mm pitkä välitasanne. **Ulkotilassa luiska saa kuitenkin olla kaltevuudeltaan yli viisi prosenttia vain, jos se voidaan pitää sisätilassa olevaan luiskaan verrattavassa kunnossa**

Perustelumuistio:

- **rakennuksen käyttöä palvelevia ovat mm. leikkipaikat, oleskelualueet, jätehuoneet sekä auto- ja pyöräpaikat**
- **esim. pinnoitteella, tummuus- ja tuntokonstrastilla ja valaistuksella voidaan parantaa**
- **soveltuu pyörätuolin käyttäjälle**
- **ei saa märkänäkään olla liukas**

- jos rakennuksessa on autopaikkoja, niistä riittävän määrän, kuitenkin vähintään yhden on oltava tarkoitettu liikuntarajoitteiselle (mitat **3600 mm * 5000 mm**) ja merkittävä liikkumisesteisen tunnuksella
- nämä em. kulkuväylävaatimukset ja liikuntarajoitteisen autopaikkavaatimus **eivät koske** omakotitaloa, paritaloa eikä kaupunkipientalaa, **jos esteettömän kulkuväylän toteuttaminen olisi rakennuspaikka ja korkeuserot huomioon ottaen mahdotonta.** (Huom! Koskee rivitaloa)

3 § Rakennuksen sisäänkäynti

- rakennuksen **sisäänkäynnin yhteydessä** ulko-oven avautumispuolen etäisyys seinän sisänurkasta tms. oven ulkopuolella oltava vähintään **400 mm**
- Ulko-oven edessä olevan **tasanteen on oltava vähintään 1500 mm * 1500 mm**

4 § Ovet

- rakennuksen **sisäisellä kulkuväylällä** olevan oven tai aukon, **porraskäytävästä asuntoon johtavan oven, vapaa leveys** oltava vähintään **850 mm**. *Rakennuksen ulko-oven ja muun uloskäytävän oven mitoituksesta MRL 117 b §:n 3 momentin nojalla annetussa paloasetuksessa*
- **asuinrakennuksen asuinhuoneisiin, asumista palveleviin välttämättömiin tiloihin** ja **rakennuksen käyttöä palveleviin tiloihin** johtavan oven **vapaan leveyden** on oltava vähintään **800 mm**
 - pientaloissa vähimmäisleveysvaatimus koskee ainoastaan **sisääntulokerrosta**

Perustelumuistio:

- avautumispuolella on oltava riittävästi tilaa, jotta apuvälineen käyttäjä pääsee tarpeeksi lähelle ovea ulottuakseen ovenkahvaan ja olematta avautuvan oven tiellä
- mahdollistaa apuvälineellä tai lastenvaunuilla liikkuvan sujuvan sisäänpääsyn rakennukseen

Perustelumuistio:

- **Asuinhuoneita ovat mm.** keittiö, mh ja olohuone
- **Asumista palvelevia välttämättömiä tiloja** ovat wc- ja pesutila ja asuntokohtainen ulkotila (kuten parveke tai terassi, mikäli asunnossa sellainen on). Jos asunnossa on useampi wc- ja pesutila tai terassi, ei vähimmäisleveys koskisi kuin yhtä niistä. Asuntosuuna ei ole asumista palveleva välttämätön tila, joten vähimmäisleveys ei koske sen ovea
- **rakennuksen käyttöä palvelevia tiloja** olisivat mm. irtaimiston, lastenvaunujen, apuvälineiden, ulkoiluvälineiden säilytystila, jätehuone, talopesula ja talosauna sekä kiinteistöllä asukkaan käyttöön tarkoitettua tilaa kuten autohallia

- Kynnys saa olla maksimissaan **20 mm**
 - ainoastaan **asuntokohtaisen ulkotilan ulkopuolella** tasoero saa olla **yli 20 mm**, jos tasoero on kohtuudella poistettavissa
 - huomioitava parvekekaiteen korkeuteen mahdollinen parvekelattian tason nosto
 - pientaloissa kynnysvaatimus koskee **ainoastaan sisääntulokerrosta**

Perustelumuistio:

- **kustannukset / toteutuksen helppous**

5 § Rakennuksen sisäinen kulkuväylä

- **muun** rakennuksen **kuin asuinrakennuksen** sisäinen kulkuväylä ja **asuinrakennuksen yleisten tilojen** sisäinen kulkuväylä oltava helposti havaittava, pinnaltaan tasainen ja luistamaton. **Jos** kulkuväylä on leveydeltään **alle 1500 mm**, tulee väylällä olla **15 metrin** välein kääntymistila, jonka **halkaisija on vähintään 1500 mm**

Perustelumuistio:

- **muun kuin asuinrakennus viittaa 1 §:ssä tarkoitettuihin rakennustyyppeihin**
- **mahdollistetaan pyörätuolia ja pyörillä varustettua kävelytelinettä käyttävän henkilön kääntyminen paluusuuntaan ja sujuva ohittaminen pitkällä kapealla käytävällä**

6 § Rakennuksen muut tilat

- **muun kuin asuinrakennuksen** ja asuinrakennuksen yleisten tilojen sekä niiden **kiinteän kalustuksen** ja **varustuksen** on sovelluttava liikkumis- ja toimisteiselle
- **hissillisessä asuinrakennuksessa** on eteisessä ja keittiössä oltava kääntymistila, jonka halkaisija on vähintään **1300 mm**
- asunnoissa, joka on tarkoitettu **palveluasumiseen tai liikkumis- tai toimimisesteisen henkilön tuettuun asumiseen** on rakennuksen kerrosluvusta riippumatta oltava eteisessä ja keittiössä kääntymistila, jonka halkaisija on vähintään **1500 mm**

Perustelumuistio:

- **kiinteitä kalusteilla** tarkoitetaan esim. naulakoita ja palvelutiskejä
- **kiinteitä varusteita** ovat esim. opasteet sekä käyttäjille tarkoitetut painikkeet, kytkimet ja säätimet
- **eteisessä on usein tehtävä käänнос käytävästä, jotta päästään huoneen tai wc- ja pesutilan ovelle**

7 § Yhteys tasojen välillä asuinrakennuksessa

- asuinrakennuksessa **on oltava portaiden lisäksi hissi**, jos sisäänkäynti rakennuksessa sijaitsevaan asuntoon on sisääntulon kerrostaso mukaan lukien **kolmannessa tai sitä ylemmässä kerroksessa**
- hissiyhteyden on ulotuttava sisäänkäyntitasoon ja jokaiseen tasoon, josta on käynti asuntoon tai **rakennuksen käyttöä palvelemaan tilaan**
- hissien korin mitat oltava vähintään **1100 mm** leveä ovisivultaan ja vähintään **1400 mm** syvä

Perustelumuistio:

- hissiyhteydellä tarkoitetaan esteettömästi sisäyhteyden kautta saavutettavissa olevaa hissiyhteyttä
- yhteyden on ulotuttava täten myös ullakko- ja kellaritiloihin, jos niissä on rakennuksen käyttöä palvelevia tiloja (ks. 4 §)
- jälkiasennettavan hissien korin mitat voisivat poiketa asetuksesta, mikäli se on välttämätöntä rakennuksen merkittävien ominaisuuksien säilyttämiseksi
- merkittäviä ominaisuuksia ovat esim. poistumistien mitoitus, rakenteelliset ominaisuudet, sekä porrashuoneen arkkitehtoninen tai rakennushistoriallinen arvo

8 § Yhteys tasojen välillä muussa kuin asuinrakennuksessa

- jos muussa kuin asuinrakennuksessa oleva **tasoero on pienempi kuin** rakennuksen **kerroshkorkeus**, tasojen välillä **on oltava** portaiden lisäksi yhteys **joko** 2 §:n 2 momentissa säädetyn mukaisella luiskalla (lev. 900 mm, reunassa 50 mm suoja-reuna, kaltevuus 5 % jne.) **taikka** hissillä **tai** muulla henkilöiden nostoon tarkoitettulla laitteella
- jos **tasoero on yhtä suuri tai suurempi** kuin kerroshkorkeus, yhteys tilojen välillä **on järjestettävä hissillä**

9 § WC- ja pesutila asuinrakennuksessa

- asuinrakennuksessa, jossa portaiden lisäksi oltava hissi, on kussakin asunnossa oltava vähintään yksi wc- ja pesutila, jossa halkaisijaltaan vähintään 1300 mm vapaata tilaa
- kiinteät kalusteet on sijoitettava vapaaseen tilaan siten, että liikkumisesteinen henkilö voi niitä käyttää
- tällaisen wc- ja pesutilan on oltava varustettavissa liikkumisesteiselle sopivaksi
- edellä mainitut (9 §) ei koske rakennusta, jossa on ainoastaan opintotukilain mukaiseen opintotukeen oikeuttavia henkilöitä tai ainoastaan 18-29 -vuotiaille henkilöille tarkoitettuja asuntoja. Tällaisessa rakennuksessa vähintään viidessä prosentissa asunnoista, kuitenkin vähintään yhdessä asunnossa on oltava 2 momentin (jäljempänä) mukainen wc- ja pesutila. Lisäksi tällaisen rakennuksen yleisissä tiloissa on oltava 10 §:n mukainen wc-tila, johon on pääsy rakennuksen sisäiseltä kulkuväylältä
- (2 momentti) asunnoissa, jotka on tarkoitettu palveluasumiseen tai liikkumis- tai toimimisesteisen henkilön tuettuun asumiseen, on oltava vähintään yksi wc- ja pesutila, jossa on halkaisijaltaan vähintään 1500 mm vapaata tilaa
 - wc-istuimen toisella puolella on oltava vapaata tilaa vähintään 800 mm
- asuinrakennuksessa asukkaiden yhteisen sauna-, pesu- ja pukuhuonetilan on sovellettava liikkumis- ja toimimisesteiselle henkilölle. Tilan yhteydessä olevan wc- ja pesutilan on oltava 2 momentin mukainen

Perustelumuistio:

- halkaisijaltaan vähintään 1300 mm vapaa tila tarkoittaa vapaata tilaa 2 metrin korkeuteen saakka
- wc- ja pesutilassa kiinteitä kalusteita ovat kalusteet, joiden kiinnitys läpäisee tilan vesieristyksen
- wc- ja pesutilassa olevaa pesukonevarausta ei rinnasteta kiinteään kalusteeseen
- varustettavissa liikkumisesteiselle sopivaksi tarkoittaa esim. sitä, että seinissä on oltava kahvojen ja tukien kiinnittämiseen mahdollistavat tukirakenteet
- rakennuksen yleisissä tiloissa sijaitseva esteetön wc-tila olisi niitä liikkumisesteisiä henkilöitä varten, jotka vierailevat muissa kuin esteettömissä opiskelija- ja nuorisotasunnoissa
- esim. saunaosaston wc-tila ei sovellu, jos se ei ole olisi käytettävissä saunan ollessa varattuna
- kiinteät kalusteet tulee sijoittaa vapaaseen tilaan nähden siten, että liikkumisesteinen henkilö voi niitä käyttää
- vapaata tilaa 2 metrin korkeuteen saakka
- palveluasumiseen tai liikkumis- tai toimimisesteiselle tuettuun asumiseen tarkoitettussa asunnossa wc- ja pesutila tulee mitoittaa siten, että siellä mahtuu toimimaan apuvälineen kanssa ja mahdollisesti useamman avustajan avustamana

10 § Wc-tila muussa kuin asuinrakennuksessa

- oltava **tarpeellinen määrä** tarkoituksenmukaisesti sijoitettuja wc-tiloja, jotka soveltuvat pyörätuolin ja pyörillä varustetun kävelytelineen käyttäjille
- edellä tarkoitettussa wc-tilassa on oltava halkaisijaltaan vähintään **1500 mm** vapaa tila. Kiinteät kalusteet sijoitettava vapaaseen tilaan nähden siten, että liikkumisesteinen henkilö voi niitä käyttää. **Lisäksi** wc-istuimen **kummallakin puolella** on oltava **vapaata tilaa vähintään 800 mm**. **Vaihtoehtoisesti** voidaan sijoittaa **lähekkäin kaksi wc-tilaa**, jossa toisessa on wc-istuimen **vasemmalla ja toisessa oikealla puolella vapaata tilaa vähintään 800 mm**. Wc-istuin on sijoitettava **200-300 mm** etäisyydellä takaseinästä
- wc-tilojen on sijaittava siten, ettei käyttäjän ja avustajan sukupuoli vaikuta mahdollisuuteen käyttää niitä ja ne on merkittävä **liikkumisesteisen tunnuksella**
- wc-tila on **varustettava** liikkumisesteiselle soveltuvaksi. Jos rakennuksessa on valvontajärjestelmä, wc-tilasta on oltava turvahälytysyhteys valvontaan

Perustelumuistio:

- **tarpeellinen määrä** riippuu rakennuksen käyttötarkoituksesta, toiminnallisista kokonaisuuksista ja kulkuyhteyksien pituudesta. Esim. kokoontumistiloissa on tarpeen varautua suurempaan yksittäiseen käyttäjämäärään kuin palvelu- tai toimistotiloissa
- toisaalta esim. varistorakennuksessa ei välttämättä ole lainkaan wc-tiloja. Tällöin ei olisi tarvetta myöskään esteettömälle wc-tilalle
- osa mainittujen apuvälineiden käyttäjistä siirtyy oikealta ja osa vasemmalta puolelta
- seinän ja wc-istuimen väliin jäävä tila mahdollistaa pyörätuolin peruuttamisen siten, että siitä on mahdollista siirtyä wc-istuimelle tai avustajan on mahdollista avustaa siirtymisessä wc-istuimelle
- liikkumisesteisen tarvitsemia **varusteita ovat mm. wc-istuimen käsituet sekä tukikaiteet**

11 § Muu hygieniatila muussa kuin asuinrakennuksessa

- **muussa kuin asuinrakennuksessa** olevista pukuhuone-, pesu-, sauna- ja uima-allastiloista **osan** on sovelluttava liikkumis- ja toimimisesteiselle henkilölle
- ko. tilat on varustettava liikkumis- ja toimimisesteisen **tunnuksella**
- **jos on** valvontajärjestelmä, em. tiloista on oltava **turvahälytysyhteys** valvontaan
- **sen lisäksi**, mitä edellä säädetään, uimahalli-, kylpylä-, palvelukeskus-, oppilaitos- ja muussa vastaavassa rakennuksessa **vähintään yhtä** puku- ja pesutilakokonaisuutta on voitava käyttää liikkumis- ja toimimisesteisen henkilön ja hänen avustajansa sukupuolesta riippumatta
- liikkumisesteisen henkilön pääsy uima-altaaseen em. tarkoitetussa rakennuksessa on järjestettävä henkilöiden nostoon tarkoitetulla, itsenäisesti käytettävissä olevalla laitteella

12 § Kokoontumistilat

- jos katsomossa, auditoriossa, juhla-, kokous- tai ravintolasalissa, opetustilassa tai muussa vastaavassa kokoontumistilassa tai yleisön **palvelutilassa** on äänentoistolaitteet, siinä on oltava induktiosilmukka tai muu vastaava äänensiirtojärjestelmä
- jos em. tiloissa on kiinteät istuimet, esteettömien sisääntuloväylien on johdettava **useammalle kuin yhdelle istuinriville**, ja niille on sijoitettava riittävä määrä pyörätuolipaikkoja

Perustelumuistio:

- **muussa kuin asuinrakennuksessa** tarkoitetaan rakennustyyppisiä, joita säännös 1 §:n mukaan koskee
- **pääsy uima-altaaseen on keskeistä ainakin matkaintiin tarkoitetussa altaassa ja terapia-altaassa, mutta mahdollisesti myös muissa, riippuen tilan käyttötarkoituksesta**

Perustelumuistio:

- **asetuksen tarkoittamia palvelutiloja ovat mm. asiakkaiden vastaanottotila ja vierailijoiden neuvontapiste**
- **velvoite sijoittaa pyörätuolipaikkoja eri istuinriveille edistää liikkumisesteisten henkilöiden yhdenvertaisuutta muiden kokoontumistilan käyttäjien kanssa**
- **pyörätuolipaikkojen määrää ei asetuksessa ehdoteta, koska tarpeellinen määrä riippuu pitkälti tilan käyttötarkoituksesta (laskentaohjeita löytyy mm. RT-ohjekorteista ja esteettömyysoppaasta)**

13 § majoitustilat

- hotellirakennuksessa ja muussa vastaavassa majoitusrakennuksessa on **vähintään viisi prosenttia majoitustiloista**, kuitenkin vähintään yhden majoitustilan, sovelluttava liikkumis- ja toimimisesteiselle henkilölle ja hänen avustajalleen
- tällaisessa majoitustilassa on oltava 9 §:n 2 momentissa säädetyn mukainen wc- ja pesutila (halkaisijaltaan vähintään 1500 mm vapaata tilaa, 800 mm vapaata tilaa wc-istuimen vieressä jne.)
- **vähintään puolet näistä** wc- ja pesutiloista, kuitenkin **vähintään yksi on varustettava** liikkumisesteiselle henkilölle sopiviksi ja muiden on oltava **varustettavissa** tällaisiksi

Perustelumuistio:

- **liikkumisesteisen henkilön tarvitsemia varusteita ovat esim. wc-istuimen käsituet sekä tukikaiteet**

Top10-tulkintakortteja löytyy sivustolta www.pksrava.fi

117 e 01 A
117 e 02 A
117 e 03 A

Muun rakennuksen esteettömydestä (muu kuin pientalo)
Pientalojen esteettömydestä
Muun asuinrakennuksen esteettömydestä (muu kuin pientalo)